

保加利亚语

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

第 一 册

金丕良 编

外语教学与研究出版社

前 言

本课本是为北京外国语学院保加利亚语言文学专业一年级学生编写的。课本中包括了第一学期的教学内容,是供前两学年保加利亚语教学用的四册课本中的第一册。

作为保加利亚语基础教材的第一册,本课本主要重视的是四种能力的培养:听、说、读和译。因此,所选择的材料力求接近生活、简易和适用于口语。

教材的编写原则是,难点分散,循序渐进。前 11 课用于讲解语音和正写法。从第 11 课起便要求学生积累词汇及基础语法知识。这样做是由于学生已经通过了一个月左右的语言强化训练。后 6 课内容用于讲解词汇和语法。

本教材是在多年教学实践基础上编写的,参考了中国学生学习保加利亚语以及保加利亚语本身的某些特点。编写教材时,编者采用或参考了索非亚大学和外国留学生学院的经验和所出版的课本中某些课文及练习。比如斯·基尼娜、尤·安东诺娃、米·胡贝诺娃等教师的教材。编者对斯·基尼娜、尤·安东诺娃、茨·巴卓娃、博·贝利万诺娃老师的帮助表示诚挚的谢意。

课本中缺点和错误是难免的。编者对所有为改进课本而提出意见和补充的朋友表示感谢。

编者 金丕良

字母表 АЗБУКА

印刷体		书写体		音名	词例
大写	小写	大写	小写		
А	а	А	а	а	а̀гне
Б	б	Б	б	бъ	бор
В	в	В	в	въ	влак
Г	г	Г	г	гъ	гро̀зце
Д	д	Д	д	дъ	дъ̀рво
Е	е	Е	е	е	ел̀ен
Ж	ж	Ж	ж	жъ	жа̀ба
З	з	З	з	зъ	за̀ек
И	и	И	и	и	игла̀
Й	й	Й	й	йъ(и кратко)	йод
К	к	К	к	къ	къ̀ща
Л	л	Л	л	лъ	ла̀мпа
М	м	М	м	мъ	мо̀ст

Н	н	Н	н	нъ	нож
О	о	О	о	о	ориз
П	п	П	п	пъ	песен
Р	р	Р	р	ръ	роза
С	с	С	с	съ	стая
Т	т	Т	т	тъ	телефон
У	у	У	у	у	учител
Ф	ф	Ф	ф	фъ	форма
Х	х	Х	х	хъ	хляб
Ц	ц	Ц	ц	цъ	цифра
Ч	ч	Ч	ч	чъ	чай
Ш	ш	Ш	ш	шъ	шило
Щ	щ	Щ	щ	щъ(штъ)	щъркел
Ъ	ъ		ъ	ер голям	ъгъл
Ь	ь		ь	ер малък	шофьор
Ю	ю	Ю	ю	йу	юнак
Я	я	Я	я	йа	ябълка

СЪДЪРЖАНИЕ (目录)

前言/Ўвод/

保加利亚语字母表/Българска азбука/ 1

ПЪРВИ УРОК /第一课/ 1

КАКВО Е ТОВА 1

语音/Фонетика/: 音、字母、音节和词, 元音 а, е, и; 辅音 б, м, н,
п 3

语法/Граматика/:

1. 动词 съм 的现在时第三人称单数

2. 疑问代词 какво

3. 疑问小品词 ли

4. 动词 имам, нямам 的无人称用法

5. 肯定语气词 да 和否定语气词 не

ВТОРИ УРОК /第二课/ 8

ЗАПОЗНАВАНЕ 9

Диалог 11

语音/Фонетика/: 保加利亚语的重音; 元音 о, у; 辅音 д, т 12

语法/Граматика/: 14

1. 疑问代词 какъв

2. 动词 съм 现在的变位

3. 人称代词主格

4. 动词 казвам се 的变位

ТРЕТИ УРОК /第三课/	21
ВЕЛА И ДИМИТЪР	22
/Диалог/ РАЗГОВОР МЕЖДУ ДЖАН И ДИМИТРОВ	23
语音/Фонетика/: 元音 б; 辅音 в, ф, р	26
语法/Граматика/:	28
1. 名词的性	
2. 基数词 1—10	
3. 动词的时和现在时的用法	
4. 动词现在时第三变位法	
5. 指示代词	
6. 大写	
ЧЕТВЪРТИ УРОК /第四课/	37
СТАЯТА НА БИСТРА	39
/Диалог/ КЪДЕ Е ХИМИКАЛКАТА	40
语音/Фонетика/: 辅音 й, с, з, л; 词尾和词间辅音同化规则 ...	43
语法/Граматика/:	45
1. 基数词 10—100	
2. 名词的冠词	
3. 动词的现在时第一变位法	
4. 形容词	
5. 人称代词的宾格长形和短形	
6. 序数词	
7. 语调	
ПЕТИ УРОК /第五课/	59

ГОДИШНИ ВРЕМЕНА В БЪЛГАРИЯ	60
/Допълнителен текст/ ВРЕМЕ И ГОДИШНИ	
ВРЕМЕНА	62
语音/Фонетика/:辅音 г, к, х, ж, ш;前置词 в, с 重叠规则	65
语法/Граматика/	67
1. 疑问代词 кой	
2. 名词的数	
3. 阳性名词的数字形式	
4. 单音节阳性名词的复数形式	
 ШЕСТИ УРОК /第六课/	77
ЯВОР И РОСИЦА	78
/Допълнителен текст/ МОЯТ РАБОТЕН ДЕН	
语音/Фонетика/:辅音 дж, п, дз, ц, щ;元音字母 ю, я;软音 符号 ъ	85
语法/Граматика/:	87
1. 物主代词	
2. 反身物主代词	
3. 概括代词	
4. 反身动词	
5. 简单句	
 СЕДМИ УРОК /第七课/	104
В ПОЩАТА	104
/Допълнителен текст/ ПИСМО	
/Диалог/ ДЖАН ШУЛИН ОТИВА В ПОЩАТА	110
语音/Фонетика/:保加利亚语的元音和辅音;音组-ър, -рь 的位置变化规则	113
语法 /Граматика/:	115

1. 动词现在时的第二变位法
2. 阴性名词的复数
3. 多音节阳性名词的复数
4. 动词命令式的简单形式
3. 用 да 连接的复合动词谓语、语态动词
6. 关系代词 който

ОСМИ УРОК /第八课/ 128

КАКВЪ ПРАВЪХ ВЧЕРА 128

/Допълнителен текст/ ПРАЗНУВАНЕ НА РОЖДЕН

ДЕН 131

/Диалог/ 132

语法 /Граматика/: 135

1. 动词过去完成时
2. 否定代词
3. 前置词 на 的用法
4. 形容词的级
5. 逻辑重音;次重音
6. 移行

ДЕВЕТИ УРОК /第九课/ 151

ИЗЛЕТ НА ВЙТОША 151

/Диалог/ 1 ЗИМНА РАЗХОДКА 155

/Диалог/ 2 ЕЛА РАНО 158

/Диалог/ 3 159

语音 /Фонетика/: 可变的 я 161

语法 /Граматика/: 162

1. 动词的将来时
2. 不定代词 някой

3. 用 хайде да 构成复合命令式
4. 变疑问句和命令句的直接引语为间接引语
5. 简单句的次要成分

ДЕСѐТИ УРѐК /第十课/	171
В ГАСТРОНОМА	171
/Диалог/ 1 ИДИ В ГАСТРОНОМА	174
/Диалог/ 2 В ЦУМ	175
/Допълнителен текст/ МЪРЗЕЛЙВАТА СНАХА	181
语音 /Фонетика/: 保加利亚语中的辅音交替	181
语法 /Граматика/:	182

1. 中性名词的复数
2. 动词 трябва 的人称用法
3. 用词尾-ски, -шки, -ен 构成关系形容词
4. 呼格形式
5. 句子的种类

ЕДИНАЙСЕТИ УРѐК /第十一课/	192
/РЕЖИМЪТ НА ЯНА	192
/Диалог/ 1 КОНТРОЛНА РАБОТА ПО	
МАТЕМАТИКА	194
/Диалог/ 2 ПЛАМЕН ИСКА ДА БЪДЕ ГОЛЯМ	196
语音 /Фонетика/: 重读词前词和重读词后词	197
语法 /Граматика/:	199

1. 动词的体
2. 及物动词和不及物动词
3. 完成体动词的过去完成时
4. 变陈述句的直接引语为间接引语

ДВАНЀСЕТІ УРЌК /第十二课/	212
МОЕТО СЕМЀЙСТВО	212
/Диалог/ 1 РАБОТАТА В КЪЩИ НЯМА КРАЙ	214
/Диалог/ 2 ПЪРВО РАБОТАТА—ПОСЛЕ	
УДОВОЉСТВИЯТА	217
语法 /Граматика/:	221
1. 基数词(一百以上)	
2. 冠词的用法	
3. 基数词冠词的构成	
4. 形容词冠词形式的应用	
5. 代词 сам	
6. 标点符号	
ТРИНАЀСЕТІ УРЌК /第十三课/	229
В ПОЛИКЉИНИКАТА	229
/Диалог/ 1 НЯМА НИЩО ОПЀСНО	233
/Диалог/ 2 ВСИЧКО МЕ БОЉИ	235
语法 /Граматика/:	238
1. 变直接引语为间接引语	
2. 表示时间的前置词	
3. 人称代词的与格	
4. 无人称句	
5. 动词加人称代词短形构成的无人称句	
6. 表示人的心理状态的无人称句	
ЧЕТИРИНАЀСЕТІ УРЌК /第十四课/	251
СОФИЯ—ДРЕВНА И МЉАДА	251
/Диалог/ НА ЕКСКУРЗИЯ	254
语法 /Граматика/:	258

1. 复合缩写词
2. 过去完成主动形动词
3. 过去不定时
4. 过去完成时与过去不定时的比较
5. 词序

ПЕТНАЙСЕТИ УРОК /第十五课/ 272

СРЕЩУ НОВА ГОДИНА 272

/Диалог/ РАЗХОДКА ИЗ СОФИЯ 275

语法/Граматика/: 279

1. 现在主动形动词
2. 反身人称代词
3. 宾语
4. 由形容词构成抽象名词
5. 人称代词的特点和用法

ШЕСТНАЙСЕТИ УРОК /第十六课/ 290

НА КИНО 290

/Диалог/ 1 ПРЕД КАСАТА НА КИНОТО 294

/Диалог/ 2 ПРЕД КИНОТО 295

语法 /Граматика/: 299

1. 两种体(完成体与未完成体)的动词
2. 过去完成时中两种动词体的用法
3. 副词(表示时间、地点、方法和数量等)
4. 状语
5. 否定代词
6. 主语和谓语关系的不一致

СЕДЕМНАЙСЕТИ УРОК /第十七课/ 309

ПРЕД НОВА ГОДИНА	309
/Допълнителен текст/ В НОВИЯ ДОМ	313
语法 /Грамматика/:	318
1. 未完成体动词加前缀构成完成体动词	
2. 动词加前缀和后缀	
3. 前缀的意义	
4. 定语	

ПЪРВИ УРОК

第一课

语音:

音、字母、音节和词

元音 а, е, и; 辅音 б, м, н, п

语法 /Граматика/

1. 动词 съм 的现在时第三人称单数
2. 疑问代词 какво
3. 疑问小品词 ли
4. 动词 имам, нямам 的无人称用法
5. 肯定语气词 да 和否定语气词 не

课文 (Текст)

КАКВЪ Е ТОВА?

1. Каквò е товà?

Каквò е товà?

Каквò е товà?

Товà е мòлив.

Товà е кнìга.

Товà е писмò.

А товà каквò е?	Товà е мàса.
2. Каквò има тук?	Тук има мòлив.
Каквò има тук?	Тук има кнìга.
Каквò има тук?	Тук има писмò.
3. Товà писàлка ли е?	Дà, товà е писàлка.
Писàлка ли е товà?	Не, това не е писàлка.
Товà писàлка ли е?	Не, товà не è писàлка, а мòлив.
4. Има ли тàм стòл?	Дà, тàм има стòл.
Там има ли мàса?	Нè, там нàма мàса.
Там нàма ли мàса?	Дà, там нàма мàса.

替换词 (Замèняща лèксика)

списàние (杂志), учèбник (课本), химикàлка (圆珠笔), плик (信封), чàнта (书包), детè (孩子), женà (女人), гума (橡皮), прозòрец (窗子), вратà (门).

词与词组 (Думи и изрази)

каквò ср.
е
товà ср.
мòлив м.

什么
是
这个
铅笔

кни́га ж.	书
пи́смo ср.	信
а сз	而
ли част.	(语气)吗
ма́са ж.	桌子
и́ма	有
ня́ма	没有
тук нарч.	(副)这儿, 这里
пи́сaлка ж	钢笔
там нарч.	(副)那儿, 那里
да част.	(语气)是, 对
не част.	(语气)不, 不是
сто́л м.	椅子

日常用语 (Обичайни изрази)

Стани! Станете! 起立! (请起来)!

Седни! Седнете! 坐下(请坐)!

Добро́ у́тро! 早上好(早晨 9 时前)!

До́бър де́н! 白天好, 日安(上午 9 时至下午 6 时)!

До́бър ве́чер! 晚安(下午 6 时以后)!

Ле́ка но́щ! 晚安(晚上分手时)!

语音 (Фонетика)

音和字母 (Звѹкове и бѹкви)

音和字母有本质的区别。音是通过发音为听觉所接受, 而字母是通过书写或印刷将音记录下来为视觉所接受。

保加利亚语共有 6 个元音 (а, е, и, о, у, ъ) 和 22 个辅音 (б, в, г, д, ж, з, й, к, л, м, н, п, р, с, т, ф, х, ц, ч, ш, дж, дз)。保加利亚语字母表由 30 个字母组成。绝大多数是一个字母代表一个音, 只有少数例外:

я, ю, ъ, дж, дз, щ.

音节(Сричка)

元音或者辅音和元音构成的音组为音节。音节中元音是主要的。一词中有几个元音就有几个音节。保加利亚语中词可以由

单音节 /а, ти, под, мост, мъж/、双音节/де-те, кни-га, мом-че, ба-ба, сес-тра/和多音节 /у-чи-тел, про-зо-рец, со-ци-а-ли-лъм/组成。

音节分为软音节/Меки срички/ 和硬音节/Твърди срички/。凡有-е 和-и 的音节均称为软音节, 其余为硬音节。

元音 а

元音 а 是非圆唇低元音。发音时舌在口腔中处于低位, 舌自然抵下齿, 口张大, 元音 а 还用作连词。

аб, ам, ан, ап, ба, на, ма, па
мама, баба, папа, нам, банан

元音 е, и

元音 е 和 и 是非圆唇的前舌元音。发 е 时舌尖靠近下齿, 舌向前伸, 并向上抬起, 舌根紧靠上颚, 口张大。

и 的发音方法和 е 相同, 只是舌更向前伸。е 是动词 съм 的第三人称单数。元音 и 还用作连词。

бе, не, ме, пе, ем, ен, те, пеене
име, им, нима, пие, мие, ние

辅音 п, б, м

这三个辅音在发音时双唇紧闭形成阻塞,气流冲破阻塞而发音。发辅音 м 时气流通过鼻腔。б 是浊辅音,п 是 б 相对应的清辅音,м 是响辅音。

ба, па, ма, пе, бе, ме, пи,

би, ми, баби, мен, нѐми,

пѐсен, мѐне, папа, пиѐм

注意清浊辅音的区别:

баба—папа,

бомба—помпа,

бял—пял

биха—пиха,

бѐли—пѐли,

сбор—спор

бѐбе—пѐпе,

баби—папи,

бранѐ—пранѐ

били—пили,

тѹмба—дѹмба,

бряг—пряк

блет—плет,

бод—пот,

пор—бор

辅音 ъ

发音时舌前部抬起,紧贴上齿,形成阻塞,气流通过鼻腔冲破阻塞而发出音。

ан, ен, на, не, ни, мен, нам

нѐми, ѐсен, ние, Нѐна, Яна, нали

